

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1360/2023
25.01.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Светлане Томић Јокић, Бојане Пауновић, Дубравке Дамјановић и Александра Степановића, чланова већа, са саветником Машом Денић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела тешка крађа из члана 204. став 1. тачка 3. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Марка Тешића, поднетом против правноснажних пресуда Првог основног суда у Београду К 351/19 од 01.03.2023.године и Апелационог суда у Београду Кж1 585/23 од 13.09.2023. године, у седници већа одржаној дана 25.01.2024.године, већином гласова је донео

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ, као основан, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Марка Тешића, па се **УКИДАЈУ** правноснажне пресуде Првог основног суда у Београду К 351/19 од 01.03.2023.године и Апелационог суда у Београду Кж1 585/23 од 13.09.2023. године и предмет враћа Првом основном суду у Београду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду К 351/19 од 01.03.2023. године окривљени АА је оглашен кривим због кривичног дела тешка крађа из члана 204. став 1. тачка 3. КЗ, за које му је изречена условна осуда, тако што му је утврђена казна затвора у трајању од једне године и два месеца уз рок проверавања у трајању од пет година.

Истом пресудом окривљени је ослобођен плаћања трошкова кривичног поступка и паушала и одређено је да исти падају на терет буџетских средстава.

Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 585/23 од 13.09.2023. године, одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА, а првостепена пресуда је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Марко Тешић, због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8) ЗКП и члана 438. став 2.

тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев, преиначи побијане пресуде и окривљеног ослободи од оптужбе или да укине побијане пресуде и предмет врати на поновно одлучивање првостепеном или другостепеном суду или да укине само другостепену одлуку и предмет врати на поновну одлуку другом већу.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, па је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Марка Тешића, је основан.

Бранилац окривљеног у поднетом захтеву за заштиту законитости наводи да је побијаним пресудама учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, јер се исте заснивају на доказима на којима се по одредбама Законика о кривичном поступку не могу заснивати. Као незаконите доказе одбрана означава исказе сведока полицијских службеника ББ, ВВ и ГГ, који се у својим исказима на главном претресу позивају на садржај службене белешке коју су саставили дана 23.10.2016. године. Бранилац истиче у захтеву да службена белешка није изведена као доказ у поступку, није предочена полицијским службеницима, док је садржај службене белешке приказан као сведочење двојице полицијских службеника. Имајући наведено у виду, а посебно чињеницу да се сведоци – полицијски службеници у својим исказима искључиво позивају на оно што им је критичном приликом на лицу места рекао окривљени, те да се сведочење полицијских службеника не може заснивати на садржају обавештења који су добили у разговору са окривљеним, то искази сведока полицијских службеника представљају незаконит доказ.

Одредба члана 84. став 1. ЗКП прописује да докази који су прибављени противно члану 16. став 1. ЗКП (незаконити докази) не могу бити коришћени у кривичном поступку и ти докази се издвајају из списка, стављају у посебан запечаћени омот и чувају код судије за претходни поступак до правноснажног окончања кривичног поступка, а након тога се уништавају и о томе се саставља записник.

Одредбом члана 16. став 1. ЗКП прописано је да се судске одлуке не могу заснивати на доказима који су, непосредно или посредно, сами по себи или према начину прибављања у супротности са Уставом, овим законом, другим законом или општеприхваћеним правилима међународног права и потврђеним међународним уговорима, осим у поступку који се води због прибављања таквих доказа.

У списима предмета Првог основног суда у Београду К 351/19, налази се службена белешка МУП Дирекције полиције ПУ за град Београд ПС Звездара од 23.10.2016. године, на чији садржај се у својим исказима датим на главном претресу дана 17.11.2020. године, дана 10.05.2021. године и дана 07.03.2022. године позивају полицијски службеници ББ, ВВ и ГГ. Сведоци полицијски службеници, своје исказе

заснивају претежно на садржају обавештења који су добили у разговору са окривљеним.

Одредбом члана 288. став 2. ЗКП прописано је да приликом поступања по одредбама тог члана, полиција не може грађане саслушавати у својству окривљеног, односно испитивати у својству сведока или вештака, осим у случају из члана 289. ЗКП.

На основу одредбе члана 237. став 3. ЗКП обавештења која су јавном тужиоцу и полицији дали грађани, када није поступљено у смислу члана 289. став 4. ЗКП су незаконити доказ.

Иако службена белешка није изведена као доказ у првостепеном поступку, полицијски службеници ББ, ВВ и ГГ, у својим исказима директно указују на садржај службене белешке коју су сачинили и на исказ који им је дао окривљени АА у својству грађанина. Поред тога, приликом испитивања, у својим исказима сведоци ББ, ВВ и ГГ, детаљно наводе читав исказ који им је АА дао у својству грађанина када су га затекли у близини места где се критични догађај десио. Због чега су овакви њихови искази који су дати супротно одредби члана 288. став 2. ЗКП, односно супротно изричитој законској забрани саслушавања грађана у својству окривљеног, односно испитивања у својству сведока или вештака, незаконити доказ.

Доношењем одлуке засноване на исказима сведока – полицијских службеника који су осим својих запажања на лицу места изнели и обавештења која су добили у разговору са осумњиченим, позивајући се на службену белешку, повређена је одредба члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, а коју повреду у својој одлуци није исправио ни другостепени суд поводом жалбених навода браниоца окривљеног, на шта се основано захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног указује.

Стога је Врховни суд, имајући у виду наведено, усвојио као основан захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Марка Тешкића, побијане пресуде укинуо и предмет вратио Првом основном суду у Београду, као првостепеном на поновно суђење. У поновном поступку, суд ће отклонити повреду на коју му је указано овом пресудом, након чега ће бити у могућности да донесе правилну и на закону засновану одлуку. Ово посебно имајући у виду да је целокупна првостепена пресуда, у претежном делу заснована на наведним исказима сведока – полицијских службеника, као незаконитим доказима.

Имајући у виду разлог укидања нижестепених пресуда, Врховни суд се није упуштао у разматрање осталих навода захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, налазећи да су за сада беспредметни.

Из изнетих разлога, Врховни суд је на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Маша Денић, с.р.

Председник већа-судија
Биљана Синановић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић